

Uchwała Nr XV/118/07
Rady Miejskiej w Słubicach
z dnia 19 grudnia 2007 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2008.

Na podstawie art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. 02 nr 147 poz. 1231 z późn. zm.), uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2008, w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały, stanowiący część Gminnej Strategii Integracji i Polityki Społecznej w Słubicach uchwalonej na lata 2005-2009.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Słubic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr XV/118/07
Rady Miejskiej w Słubicach
z dnia 19 grudnia 2007 r.

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
dla Gminy Słubice
na rok 2008.**

Rozdział I

1. Postanowienia ogólne:

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2008 jest kontynuacją działań realizowanych w tym zakresie od kilku lat na terenie Gminy Słubice. Jest on częścią Gminnej Strategii Integracji i Polityki Społecznej w Słubicach na lata 2005-2009.

Program stanowi spis działań będących jednocześnie zadaniami własnymi gminy w myśl Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. nr 147, poz.1231 z późn. zm.). Określa działania w zakresie profilaktyki i minimalizacji szkód związanych z nadużywaniem alkoholu przez mieszkańców gminy.

Podstawą tworzenia Programu jest wyżej wymieniona ustawa oraz Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2006-2010.

Program jest wynikiem woli samorządu lokalnego odpowiedzialnego za zdrowie psychiczne i fizyczne obywateli, właściwe wychowanie młodego pokolenia oraz ład i porządek publiczny.

W swej konstrukcji merytorycznej program jest tożsamy z założeniami Rekomendacji i zasad finansowania gminnych programów oraz programów zalecanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Diagnoza problemów alkoholowych w Gminie Słubice.

Podstawowym celem diagnozy jest dostarczenie wiarygodnych informacji przydatnych do zaplanowania i realizacji Programu. Niniejsza diagnoza jest oceną sytuacji w Słubicach sporządzoną na podstawie badań prowadzonych w 2004 roku ujętych w dokumencie „Diagnoza problemów alkoholowych i innych zagrożeń społecznych dla Miasta Słubice”, danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz badań ankietowych przeprowadzanych przez pedagogów szkolnych w roku szkolnym 2006/2007.

Alkoholizm jest negatywnym zjawiskiem, chorobą społeczną, która powoduje:

- szkody występujące u osób pijących,
- szkody występujące u członków rodzin alkoholowych,
- alkoholową dezorganizację środowiska pracy,
- naruszenia prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe,
- wypadkowość i liczne urazy spowodowane nadużywaniem alkoholu,
- niekorzystne społeczne zmiany w strukturze spożycia alkoholu,

Uzależnienie od alkoholu – alkoholizm – to choroba polegająca na utracie kontroli nad spożywaniem alkoholu, zmianie tolerancji na alkohol, występowaniu „przymusu picia”, obecności objawów abstynencyjnych i podporządkowaniu całego swojego życia alkoholowi. Choroba ta doprowadza do destrukcji życia alkoholika i jego rodziny, ponieważ polega na koncentrowaniu i podporządkowaniu całego życia osoby uzależnionej wokół picia.

Koszty alkoholizmu ponosi całe społeczeństwo. Składają się na to usługi świadczone na rzecz osób pijących alkohol, koszty związane z działaniami organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości podejmowanymi w celu ochrony innych osób przed szkodami spowodowanymi przez pijących, koszty ponoszone przez system ubezpieczeń społecznych, koszty ponoszone przez pracodawców w związku absencją bądź spadkiem wydajności pracy osób pijących.

Z prowadzonych badań wynika, iż alkoholizm zajmuje drugie miejsce w hierarchii problemów społecznych (po bezrobociu).

Według szacunkowych danych opartych na wskaźnikach Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Słubicach skala problemów alkoholowych wygląda następująco:

- liczba osób uzależnionych od alkoholu: 510 osób;
- liczba osób dorosłych żyjących w rodzinach alkoholowych (współmałżonkowie, rodzice, rodzeństwo) 850 osób;
- liczba dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholików: 850 dzieci;
- liczba osób pijących szkodliwie, nie uzależnionych od alkoholu: 1.200 osób;
- ofiary przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym (dzieci i dorośli) 1.150 osób.

Osoby uzależnione i wyrządzające swoim piciem poważne szkody społeczne, a nie chcące dobrowolnie poddać się leczeniu odwykowemu powinny być zgłoszone do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu wszczęcia procedury sądowej zobowiązującej do leczenia.

W 2008 roku złożono do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 57 wniosków o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe z czego sprawy 26 osób uzależnionych zostały przekazane do Sądu Rejonowego w Słubicach.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dotąd odnotowano 435 osób uzależnionych wobec których toczyło się postępowanie o poddanie się leczeniu odwykowemu.

Z alkoholizmem wiąże się wiele tragedii rodzinnych, dlatego trzeba podkreślić, że osoby szkodliwie pijące, pozostające w związkach małżeńskich bądź partnerskich często stosują przemoc wobec swoich najbliższych. W Słubicach w osiemdziesięciu procentach zgłoszonych przypadków i wezwań rozpoznano znęcanie się psychiczne, lub/i fizyczne nad partnerem i dziećmi pod wpływem alkoholu. W 2007 roku członkowie zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie kontrolowali sytuacje w 22 rodzinach, w których dochodzi do przemocy.

Alkohol a dzieci.

Badania przeprowadzone na terenie słubickich szkół wykazały, że:

- Wśród dzisiejszych 15-16-latków nie pije alkoholu zaledwie 17% uczniów, ponadto picie młodzieży staje się obyczajem, ponieważ do 56% piętnastolatków przyznaje się do używania alkoholu w ciągu ostatniego miesiąca;
- Najczęściej spożywanym przez dzieci i młodzież alkoholem jest piwo. Towarzyszy temu często fałszywe przekonanie, że alkohol w piwie jest mniej groźny od tego zawartego w wódce
- Wiek inicjacji alkoholowej w 38% mieści się w przedziale wiekowym 13-15 lat, a w 26% poniżej 12 roku życia,
- Uczniowie nie tylko pija ale i upijają się. Co czwarty szóstoklasista, prawie połowa uczniów klasy II gimnazjum oraz 89% uczniów klas II szkół

ponadgimnazjalnych znajdowało się w stanie głębokiego upojenia alkoholowego przynajmniej raz w życiu

- W co trzecim przypadku osobami, które po raz pierwszy poczęstowały dzieci alkoholem byli dorośli (najczęściej rodzice)
- Młodzi ludzie nie mają problemów z omijaniem zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim- samodzielnie kupuje alkohol: 24% trzynastolatków, i ponad połowa szesnastolatków.

3. Cele strategiczne Gminnego programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2008 r.

- Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych,
- Ograniczenia używania alkoholu przez co zmniejszanie rozmiaru problemów, które aktualnie występują,
- Doskonalenie metod i zwiększanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.
- Zwiększanie dostępności do usług terapeutycznych i pomocowych dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.

4. Źródła i zasady finansowania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Źródłem finansowania zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są, zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, środki finansowe budżetu gminy pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które nie mogą być przeznaczane na inne cele.

Zasady finansowania poszczególnych zadań określają Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Budżet na realizację wszystkich zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2007 roku, wynikający z wpływów z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zaplanowano na kwotę: 570.000 zł.

5. Realizatorzy zadań zaplanowanych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2008 r. w Słubicach.

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Urząd Miejski w Słubicach,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,

- Dyrektorzy wraz z kadrami pedagogicznymi szkół podstawowych, gimnazjów oraz przedszkoli,
- Komenda Powiatowa Policji w Słubicach.
- Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe,
- Straż Miejska,
- oraz inne podmioty, którym zlecane będą zadania GPPiRPA.

Koordinacją realizacji zadań Programu zajmuje się Główny Specjalista ds. Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Rozdział II

Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2008 roku w Słubicach.

Zadanie 1.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin.

1. Realizacja programów after-care tzn. programów terapii poszpitalnej, podczas których prowadzone będą treningi umiejętności służących dalszemu zdrowieniu i rehabilitacji społecznej a także rodzinnej osób uzależnionych.
2. Diagnozowanie uzależnienia zgodnie z obowiązującym systemem diagnostycznym, Międzynarodową Klasyfikacją Chorób, Urazów i Przyczyn Zgonów -Edycja X (ICD X)
3. Motywowanie osób u których zdiagnozowanie uzależnienie do dobrowolnego poddania się leczeniu odwykowemu.
4. Prowadzenie terapii i treningów dla osób współuzależnionych.
5. Rozszerzenie działalności Punktu Informacyjno- Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin- zatrudnienie instruktorów, specjalistów i konsultantów zajmujących się profesjonalnie terapią uzależnień, pomocą psychologiczną i doradztwem.
6. Dopełnienie Oddziału Terapii Uzależnień w SP Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu w niezbędny sprzęt do prowadzenia terapii (krzesła, stoły, tablice itp.)
7. Realizacja programu pomocy dla młodzieży ryzykownie spożywającej alkohol oraz eksperymentujących ze środkami odurzającymi
8. Kierowanie osób realizujących zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na szkolenia, dofinansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz udziału w konferencjach, sympozjach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji ludzi pracujących na rzecz uzależnionych i ich rodzin oraz tworzących i realizujących profesjonalne programy profilaktyczne.
9. Sfinansowanie zajęć terapeutycznych realizowanych podczas obozu oraz wyjazdów rekolekcyjnych organizowanego przez Stowarzyszenie Abstynenckie.

Zadanie 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej, społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Pomoc dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym:
 - Priorytetowym zadaniem jest dostarczanie pozytywnych wzorców spędzania wolnego czasu na bazie świetlic opiekuńczo-wychowawczych działających na terenie wszystkich szkół podstawowych i gimnazjów. W świetlicach winna być zatrudniona wykwalifikowana kadra posiadająca przeszkolenie w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień. W ramach prowadzonych zajęć preferowane będą programy profilaktyczne, zajęcia socjoterapeutyczne, reedukacyjne, sportowo- rekreacyjne.
 - Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, a także pochodzących z rodzin zagrożonych patologią w formie półkolonii, kolonii bądź obozów. Przedsięwzięcia te powinny zawierać program scenariuszy zajęć o tematyce profilaktycznej.
 - Objęcie szczególną opieką psychologiczną i socjalną dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholowych na podstawie rzetelnej diagnozy sytuacji dziecka.
2. Działanie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego realizującego zadania związane z pomocą prawną, psychologiczną, terapeutyczną i doradczą dla członków rodzin dotkniętych alkoholizmem.
3. Współpraca z podmiotami tworzącymi system pomocy osobom dotkniętym alkoholizmem a w szczególności ofiarom przemocy domowej– koordynowanie działań poprzez współpracę z Komendą Powiatową Policji, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Prokuraturą Rejonową w Słubicach, Zespołem Kuratorów Sądowych, przedstawicielami ochrony zdrowia, szkołami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi.
4. Opracowanie materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy na terenie gminy oraz regionu.
5. Zakup oraz rozprowadzanie informatorów na temat specyfiki choroby alkoholowej oraz sposobów radzenia sobie z problemami osobistymi.

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.

1. Tworzenie środowiska wypracowującego nowe koncepcje pracy prewencyjnej i edukacyjnej - organizowanie lobby wspierającego powyższe działania (Zespół Administracji Oświaty, Komenda Powiatowa Policji, Ośrodek Pomocy Społecznej oraz inne jednostki i stowarzyszenia)
2. Dofinansowanie, koordynacja oraz nadzór i kontrola realizacji programów profilaktycznych w słubickich szkołach- realizacja profesjonalnych programów wychowawczo-profilaktycznych we wszystkich szkołach podstawowych oraz gimnazjalnych.

3. Finansowanie szkoleń dla osób zajmujących się profilaktyką w celu wypracowania standardów i zasad dla realizatorów programów profilaktycznych.
4. Promowanie nowych, bardziej skutecznych programów profilaktycznych, opracowań autorskich i pilotażowych (np. Śnieżna Kula, Program Domowych Detektywów, Spójrz Inaczej, Spójrz Inaczej na Agresję)
5. Organizowanie zajęć i finansowanie działalności interdyscyplinarnych kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży.
6. Współfinansowanie przedsięwzięć profilaktycznych realizowanych na terenie świetlic wiejskich.
7. Organizacja kampanii profilaktycznych, kampanii za rzecz promowania bezpieczeństwa oraz zdrowia: lokalnych i udział w ogólnopolskich np. Zachowaj Trzeźwy Umysł, Dzień bezpiecznego Internetu, Światowy Dzień bez Papierosa, Dzień Bezpiecznego Internetu, Wakacje bez Alkoholu, światowy dzień FAS i in.
8. Promocja imprez bezalkoholowych i zdrowego trybu życia poprzez organizowanie zawodów i imprez sportowych, imprez kulturalnych, festynów rodzinnych, konkursów literackich, plastycznych oraz artystycznych.
9. Organizacja Dnia Profilaktyki w każdej ze szkół- promocja zabawy bez środków psychoaktywnych.
10. Organizacja spektakli i koncertów profilaktycznych dla młodzieży.
11. Opracowywanie, wydawanie, zlecenie druku oraz zakup broszur, biuletynów, ulotek i innych form służących oddziaływaniom profilaktycznym.
12. Prenumerata czasopism, periodyków oraz wyposażenie biblioteczki Urzędu Miejskiego w literaturę fachową służącą pogłębianiu wiedzy osób realizujących zadania programu.
13. Edukacja publiczna – prezentacja w mediach wiedzy na temat problemów związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych.
14. Działalność na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych – integracja działań Komendy powiatowej Policji w Słubicach, Straży Miejskiej oraz placówek edukacyjnych.
15. Przeprowadzenie rzetelnej diagnozy problemów alkoholowych dla Gminy Słubice.

Zadanie 4.

Ustalanie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz kontrola przestrzegania zasad obrotu tymi napojami.

Obowiązujące zasady wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawarte są w Uchwale Rady Miejskiej Nr XXXIV/339/05 z dnia 29 września 2005 r, oraz Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.. U. z 2002 r. nr 147, poz.1231 z późn. zm.).

W celu egzekwowania przepisów dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołuje podkomisję i wraz z funkcjonariuszami Straży Miejskiej lub Komendy Powiatowej Policji dokonuje kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz opiniuje zgodność lokalizacji nowych punktów sprzedaży alkoholu z obowiązującymi przepisami.

Zadanie 5.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1. Współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi realizującymi programy o charakterze profesjonalnym.
 - Wspieranie organizacyjne instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących swe działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych zwłaszcza stowarzyszeń abstynenckich działających na terenie Gminy Słubice;
 - Wspieranie i współpraca z ruchami samopomocowymi i grupami wsparcia.
2. Udzielanie dotacji na projekty z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi oraz o charakterze profilaktycznym, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Rozdział III

1. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Fundamentalne znaczenie w pomocy rodzinom z problemem alkoholowym mają Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Są one organem podejmującym czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, dlatego do zadań realizowanych przez członków Gminnej Komisji należy:

- Przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego
- Przeprowadzanie rozmów motywacyjnych z osobami uzależnionymi mającymi na celu dobrowolne poddanie się terapii
- Prowadzenie dokumentacji związanej z procedurą przymusowego leczenia odwykowego i przekazywanie jej do Sądu Rejonowego w Słubicach, (w tym przeprowadzanie wywiadów środowiskowych)
- Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w sprawie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z obowiązującymi przepisami.
- Kontrolowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych na wniosek Burmistrza, mieszkańców Gminy oraz z własnej inicjatywy i sporządzanie na ich podstawie protokołów.
- Uczestnictwo w posiedzeniach komisji oraz w regularnych dyżurach interwencyjno-konsultacyjnych.
- Inicjowanie i współuczestnictwo w zadaniach o charakterze profilaktycznym
- Stała współpraca ze Świetlicami Opiekuńczo-wychowawczymi mieszczącymi się przy szkołach oraz innymi instytucjami oraz służbami działającymi na rzecz poprawy stanu zdrowia oraz sytuacji życiowej osób nadużywających alkoholu oraz członków ich rodzin.
- Tworzenie i realizacja założeń gminnych programów o charakterze zdrowotnym, profilaktycznym i społecznym

Do realizowania zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie został powołany Zespół Ds. Przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w skład którego

wchodzą przedstawiciele służb oraz instytucji realizujących zadania związane z tym patologicznym zjawiskiem.

Do zadań Zespołu należy:

- Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Kompleksowe zajmowanie się rodzinami w których dochodzi do przemocy.
- Monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy a w szczególności organizowanie współpracy służb.
- Gromadzenie informacji na temat miejsc, osób i możliwości udzielania pomocy w środowisku lokalnym.
- Inicjowanie działań zmierzających do podniesienia kwalifikacji osób mających w swojej pracy kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy .

2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Za udział w pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się miesięczne wynagrodzenie w następujących wysokościach:

Przewodniczący: 25 %, Sekretarz: 23 %, Członek: 13% kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie obowiązujących przepisów.

Brak uczestnictwa w pracach GKRPA jest podstawą potrącenia wynagrodzenia w całości lub w części przez Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub Sekretarza Gminy.

Zasady wynagradzania za pracę członków Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie określone zostały w Gminnym Programie Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przyjętego Uchwałą Rady Miejskiej nr IV/30/07 z dnia 14 lutego 2007 r.

Dopuszcza się rozszerzenie zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowanych w 2008 roku w ramach współfinansowania projektów z zakresu profilaktyki oraz zwiększania dostępności do usług terapeutycznych i pomocowych.